

Posudek školitele na magisterskou práci Jaroslava Červinky:

Distribuce šelem uvnitř a na okraji lesních habitatů

Šelmy jsou skupinou zvířat, jejichž studium je velice obtížné a to především z důvodů jejich nízkých populačních hustot, noční aktivity a značné ostražitosti vůči člověku. Distribuce těchto vrcholových predátorů ve fragmentovaných systémech má výrazný vliv na strukturu celých ekologických společenstev. Z toho důvodu odpověď těchto vrcholových predátorů na změny prostředí je důležitá pro porozumění struktury a vzájemných interakcí celých společenstev. Ačkoliv některé druhy patří do společných ekologických guild, jejich citlivost na fragmentaci se může značně lišit. Pochopení specifických odpovědí jednotlivých druhů na habitatovou fragmentaci tak může sloužit jako důležitý prekurzor managementu a ochrany jednotlivých druhů.

Citlivost šelem k habitatové fragmentaci je spojena s druhovými charakteristikami jako je mobilita a velikost domovských okrsků či využívání různých potravních zdrojů. Mnohé recentní práce naznačují, že predátoři-generalisté, narozdíl od specialistů, mohou v prostředí silně pozmeněném lidskou činností profitovat z různých potravních zdrojů spjatých se zemědělskou činností, a to například využíváním na potravu bohatých stanovišť, jako jsou lesní ekotony. Lovecká aktivita predátorů soustředěná do ekotonů je uváděna jako jeden z důležitých faktorů poklesu některých populací ptáků hnízdících v habitatových okrajích.

Cílem předložené práce bylo zkoumat aktivitu savčích predátorů na rozhraní lesa a zemědělské krajiny. Především nás zajímalo, zda se liší hloubka využívání ekotonových struktur v závislosti na velikosti lesního fragmentu a dále rozdíly ve využívání lesních fragmentů o různé velikosti, které mohou vypovídat o různém stupni plasticity jednotlivých druhů k fragmentaci zemědělské krajiny. Výsledky ukázaly, že většina šelem úzce využívá tenkou hranici na rozhraní obou habitatů a jejich pravděpodobnost výskytu klesá s zvyšující se vzdáleností od lesního okraje. Zajímavým výsledkem je i fakt, že edge effect funguje stejně u velkých i malých lesních fragmentů, což bylo v rozporu s našimi původními předpoklady ale i mnohými studii zaměřené na hnízdní predaci.

Student Jaroslav Červinka prokázal, jak při získávání dat, tak i při jejich vyhodnocení, výborný tah na bránu a musím přiznat, že přes své počáteční pochybnosti mě přesvědčil o svých pracovních kvalitách. Sebrat dostatečný materiál k relevantním analýzám na této skupině vyžadovalo ohromné úsilí a nadšení a patří mu tedy můj respekt a uznání. Důležitým faktem také je, že celá práce byla vypracována v angličtině ve formě rukopisu. Kritiku nechávám plně v rukou oponentů, ale i recenzetům zahraničních časopisů, kam bude předložený rukopis v bezprostřední době odeslán.

Závěrem se tedy domnívám, že předložená magisterská práce je mimořádná nejenom svým obsahem ale i vlastním nasazením a proto práci doporučuji ke kladnému přijetí.

V Českých Budějovicích, 15.1.2010

Ing. Martin Šálek, Ph.D.